

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 761/2566

อัยการสูงสุดโจทก์ นาย ส. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 86, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 149, ป.อ. มาตรา 157, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

การร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานเรียกทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบและการเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานเรียกทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบซึ่งได้กระทำในคราวเดียวกัน จะเป็นความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกัน มิใช่พิจารณาแต่เพียงถ้าเป็นการกระทำครั้งเดียวคราวเดียวแล้วจะต้องเป็นกรรมเดียวเสมอไป การกระทำครั้งเดียวคราวเดียวอาจเป็นหลายกรรมต่างกันได้ หากผู้กระทำมีเจตนาหลายเจตนาที่จะให้เกิดผลต่างกรรมกัน เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยทั้งสี่เรียกเงินและสนับสนุนการเรียกเงินเป็นค่าตอบแทนในการพิจารณาต่อสัญญาจ้างจาก พ. น. อ. และ ว. ซึ่งเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป กับ ม. และ ช. ซึ่งเป็นผู้รับจ้าง แตกต่างกันทั้งจำนวนเงินและระยะเวลา ประกอบกับหากบุคคลทั้งหกคนใดคนหนึ่งให้เงินหรือไม่ให้เงินแก่จำเลยทั้งสี่ จำเลยที่ 1 ก็ต่อสัญญาจ้างหรือไม่ต่อสัญญาจ้างให้แก่บุคคลทั้งหกเป็นรายบุคคลไป แสดงให้เห็นเจตนาของจำเลยทั้งสี่ที่ประสงค์จะให้เกิดผลของการกระทำความผิดต่อบุคคลทั้งหกแยกออกจากกันโดยชัดแจ้ง การกระทำของจำเลยทั้งสี่จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 86, 91, 149, 157 นับโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 5 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อท.115/2562 ของศาลชั้นต้น และนับโทษจำคุกจำเลยที่ 3 ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 2 ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อท.129/2562 ของศาลชั้นต้น จำเลยทั้งสี่ให้การปฏิเสธ แต่ก่อนสืบพยาน จำเลยทั้งสี่ขอถอนคำให้การปฏิเสธเดิมและให้การใหม่เป็นรับสารภาพ กับรับว่าจำเลยทั้งสี่เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (เดิม) ประกอบมาตรา 83 จำคุกคนละ 5 ปี และปรับคนละ 39,000 บาท และจำเลยที่ 2 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (เดิม) ประกอบมาตรา 86 จำคุก 3 ปี 4 เดือน และปรับ 26,000 บาท จำเลยทั้งสี่ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลยที่ 1 ที่ 3 และที่ 4 คนละ 2 ปี 6 เดือน และปรับคนละ 19,500 บาท จำคุกจำเลยที่ 2 มีกำหนด 1 ปี 8 เดือน และปรับ 13,000 บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสี่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน เห็นสมควรให้โอกาสจำเลยทั้งสี่ได้กลับตัวเป็นคนดีสักครั้ง โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี ให้คุมประพฤติของจำเลยทั้งสี่ไว้ 1 ปี ให้จำเลยทั้งสี่ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ 4 ครั้ง ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว กับให้ทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติและจำเลยทั้งสี่เห็นสมควรมีกำหนด 24 ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ไม่ชำระค่าปรับให้จัด

การตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 เมื่อศาลรอการลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสี่แล้ว คำขอให้รับโทษต่อของโจทก์ให้ยก โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 1 และที่ 3 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (เดิม) ประกอบมาตรา 83 ฐานร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ การกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 3 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน รวม 6 กระทั่งให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทัความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำคุกคนละกระทัละ 5 ปี จำเลยที่ 1 และที่ 3 ให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กระทัละกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกคนละกระทัละ 2 ปี 6 เดือน รวมจำคุกคนละ 12 ปี 36 เดือน จำเลยที่ 2 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (เดิม) ประกอบมาตรา 86 ฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ การกระทำของจำเลยที่ 2 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน รวม 6 กระทั่งให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทัความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำคุกกระทัละ 3 ปี 4 เดือน จำเลยที่ 2 ให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กระทัละกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกกระทัละ 1 ปี 8 เดือน รวมจำคุก 6 ปี 48 เดือน จำเลยที่ 4 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (เดิม) ประกอบมาตรา 83, 86 ฐานร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ กับฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ การกระทำของจำเลยที่ 4 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน รวม 6 กระทั่งให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทัความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ จำคุก 5 ปี ฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ รวม 5 กระทั จำคุกกระทัละ 3 ปี 4 เดือน จำเลยที่ 4 ให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กระทัละกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ฐานร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ คงจำคุก 2 ปี 6 เดือน ฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ รวม 5 กระทั คงจำคุกกระทัละ 1 ปี 8 เดือน รวมจำคุก 7 ปี 46 เดือน ให้นำโทษจำคุกจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 4 ในคดีนี้ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 5 ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ อท.115/2562 ของศาลชั้นต้น ส่วนที่ให้นำโทษจำเลยที่ 3 ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ 2 ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อท.129/2562 ของศาลชั้นต้นนั้น ไม่ปรากฏว่าในคดีดังกล่าวมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยที่ 3 คำขอส่วนนี้ของโจทก์ให้ยก จำเลยทั้งสี่ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาอนุมัติสั่งจ้างและต่อสัญญาจ้างให้แก่พนักงานจ้างตามภารกิจหรือพนักงานจ้างทั่วไป และมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการต่อสัญญาจ้างเหมาบริการ จำเลยที่ 2 ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง มีอำนาจหน้าที่ร่วมกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนา ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ จำเลยที่ 3 ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างรองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำให้เป็นไปตามนโยบาย มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรืองมอบหมาย และมีอำนาจหน้าที่พิจารณา ทำความเห็นในการ

สั่งจ้าง ต่อสัญญาจ้างให้แก่พนักงานจ้างตามภารกิจหรือพนักงานจ้างทั่วไปเสนอต่อ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรืองเพื่อพิจารณาสั่งจ้างต่อไป และจำเลยที่ 4 ดำรงตำแหน่ง
รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วน
ตำบลและลูกจ้างรองจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง รับผิดชอบควบคุมดูแล
ราชการประจำให้เป็นไปตามนโยบาย มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่องค์การบริหารส่วนตำบล
ศรีบุญเรืองมอบหมาย และมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา ทำความเห็นในการสั่งจ้าง ต่อ
สัญญาจ้างให้แก่พนักงานจ้างตามภารกิจหรือพนักงานจ้างทั่วไปเสนอ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรืองเพื่อพิจารณาสั่งจ้าง โดยเสนอผ่านปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง จำเลยทั้งสี่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นเจ้าพนักงาน เมื่อ
ประมาณปลายเดือนกรกฎาคม 2555 จำเลยที่ 3 และที่ 4 เรียกนางพรกนก พนักงานจ้างตาม
ภารกิจ นายนพรัตน์ พนักงานจ้างทั่วไป นางสาวอุไรวรรณ พนักงานจ้างทั่วไป นางสาววัชรภรณ์
พนักงานจ้างทั่วไป นายมนูญ ผู้รับจ้าง และนายวิชารุฒิ ผู้รับจ้าง ซึ่งจะสิ้นสุดสัญญาจ้างในวันที่
30 กันยายน 2555 ไปพบที่ห้องทำงานของจำเลยที่ 3 แล้วจำเลยที่ 3 และที่ 4 ร่วมกันแจ้งให้บุคคล
ทั้งหกทราบว่าหากจะต่อสัญญาจ้าง จำเลยที่ 1 จะเรียกเงินเพื่อเป็นค่าตอบแทนในการดำเนินการ
ต่อสัญญาจ้าง ต่อมาประมาณต้นเดือนสิงหาคม 2555 จำเลยที่ 3 และที่ 4 เรียกบุคคลทั้งหกไปพบ
อีกครั้ง และสอบถามว่าประสงค์ต่อสัญญาจ้างกับองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรืองหรือไม่ หาก
ต่อสัญญาต้องจ่ายเงินให้แก่จำเลยที่ 1 โดยนางพรกนก นายนพรัตน์ นางสาวอุไรวรรณ และ
นางสาววัชรภรณ์ จ่ายเงินคนละ 100,000 บาท ในปีแรก ส่วนปีต่อไปปีละ 20,000 บาท
จนจำเลยที่ 1 ครบวาระ ส่วนนายมนูญและนายวิชารุฒิจ่ายเงินคนละ 30,000 บาท ถึง 50,000
บาท เพียงครั้งเดียว หากไม่ยอมจ่ายเงินต้องลาออก และจำเลยที่ 1 ต้องการให้บุคคลทั้งหกไป
พูดคุยเรื่องดังกล่าวกับจำเลยที่ 1 บุคคลทั้งหกแจ้งจำเลยที่ 3 และที่ 4 ว่า เงินที่จำเลยที่ 1 เรียกนั้น
สูงเกินไปและไม่มีเงินที่จะนำมาจ่าย จำเลยที่ 3 และที่ 4 จึงแจ้งให้บุคคลทั้งหกไปต่อรองกับจำเลยที่
1 เอง ต่อมาช่วงบ่ายจำเลยที่ 4 พาบุคคลทั้งหกไปพบจำเลยที่ 1 ที่ห้องทำงาน โดยมีจำเลยที่ 2 ร่วม
พูดคุยด้วย จำเลยที่ 1 แจ้งให้บุคคลทั้งหกทราบถึงรายละเอียดจำนวนเงินและวิธีการจ่ายเงิน กับ
รับประกันว่าหากยอมจ่ายเงินให้จำเลยที่ 1 แล้ว จำเลยที่ 1 จะต่อสัญญาจ้างให้ทุกคนจนกว่าจำเลย
ที่ 1 ครบวาระการดำรงตำแหน่ง บุคคลทั้งหกแจ้งจำเลยที่ 1 ว่าจำนวนเงินที่เรียกมานั้นสูงเกินไป
และไม่มีเงินที่จะจ่ายให้จำเลยที่ 1 แต่จำเลยที่ 1 พยายามต่อรองจำนวนเงิน โดยมีจำเลยที่ 2 พุดจา
หว่านล้อมและชักจูงใจให้บุคคลทั้งหกยินยอมจ่ายเงินตามที่จำเลยที่ 1 เรียก แต่บุคคลทั้งหกยืนยัน
ว่าไม่มีเงินและไม่สามารถหาเงินมาจ่ายให้จำเลยที่ 1 ได้ ต่อมาจำเลยที่ 1 ไม่ต่อสัญญาจ้างให้กับ
บุคคลทั้งหก การกระทำความผิดของจำเลยทั้งสี่ยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ปัญหาต้อง
วินิจฉัยตามฎีกาจำเลยทั้งสี่ข้อแรกมีว่า การกระทำของจำเลยทั้งสี่เป็นกรรมเดียวหรือไม่ โดยจำเลย
ทั้งสี่ฎีกาได้ความว่า การเรียกเงินจากนางพรกนก นายนพรัตน์ นางสาวอุไรวรรณ นางสาววัชรา
ภรณ์ นายมนูญ และนายวิชารุฒิ เป็นการเรียกเงินในคราวเดียวกันเพียงครั้งเดียวเพื่อต่อ
สัญญาจ้างซึ่งจะสิ้นสุดในวันเดียวกัน โดยมีเจตนาเรียกเงินจากบุคคลดังกล่าวทุกคน มิได้มีเจตนา
แบ่งแยกว่าเป็นใครหรือจะต่อสัญญาจ้างทีละคนแยกจากกันเป็นรายตัว การกระทำของจำเลยทั้งสี่
จึงเป็นกรรมเดียวกันนั้น เห็นว่า การร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานเรียกทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
โดยมิชอบและการเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานเรียกทรัพย์สินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบซึ่ง
ได้กระทำในคราวเดียวกัน จะเป็นความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกันนั้น มิใช่พิจารณา

แต่เพียงถ้าเป็นการกระทำครั้งเดียวคราวเดียวแล้วจะต้องเป็นกรรมเดียวเสมอไป การกระทำครั้งเดียวคราวเดียวอาจเป็นหลายกรรมต่างกันได้ หากผู้กระทำมีเจตนาหลายเจตนาที่จะให้เกิดผลต่างกรรมกัน เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยทั้งสี่เรียกเงินและสนับสนุนการเรียกเงินเป็นค่าตอบแทนในการพิจารณาต่อสัญญาจ้างจากนางพรกนก นายนพรัตน์ นางสาวอุไรวรรณ และนางสาววัชรารักษ์ ซึ่งเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป กับนายมนูญ และนายชิราวุฒิ ซึ่งเป็นผู้รับจ้าง แตกต่างกันทั้งจำนวนเงินและระยะเวลา ประกอบกับหากบุคคลทั้งหกคนใดคนหนึ่งให้เงินหรือไม่ให้เงินแก่จำเลยทั้งสี่ จำเลยที่ 1 ก็ต่อสัญญาจ้างหรือไม่ต่อสัญญาจ้างให้แก่บุคคลทั้งหกเป็นรายบุคคลไป แสดงให้เห็นเจตนาของจำเลยทั้งสี่ที่ประสงค์จะให้เกิดผลของการกระทำความผิดต่อบุคคลทั้งหกแยกออกจากกันโดยชัดแจ้ง การกระทำของจำเลยทั้งสี่จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ที่ศาลอุทธรณ์เห็นว่าการกระทำของจำเลยทั้งสี่เป็นความผิดหลายกรรมต่างกันนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยทั้งสี่ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยทั้งสี่ข้อต่อไปว่า มีเหตุที่จะรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสี่หรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ 1 ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง จำเลยที่ 2 ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง จำเลยที่ 3 ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง และจำเลยที่ 4 ดำรงตำแหน่งรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง ซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน แต่กลับมาก่อทำผิดเรียกเงินหรือสนับสนุนเรียกเงินสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อต่อสัญญาจ้างหรือไม่ต่อสัญญาจ้างแก่พนักงานตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป หรือผู้รับจ้าง ซึ่งพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสี่เป็นภัยต่อสังคม อันเป็นเรื่องที่ร้ายแรง แม้จำเลยทั้งสี่รู้สำนึกในการกระทำความผิดโดยให้การรับสารภาพก็ตาม แต่จำเลยทั้งสี่ต้องคิดใคร่ครวญก่อนกระทำความผิด มิใช่เมื่อกระทำความผิดแล้วจึงมาอ้างเหตุดังกล่าวเพื่อขอให้ศาลรอกการลงโทษ และเหตุที่จำเลยทั้งสี่ไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน กระทำคุณความดีต่อสังคมและในการปฏิบัติงานราชการ หรือมีภาระต้องเลี้ยงดูครอบครัวตามที่อ้างในฎีกาจำเลยทั้งสี่ ก็ยังไม่มีเหตุเพียงพอที่จะรอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสี่ ที่ศาลอุทธรณ์ไม่รอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยทั้งสี่นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยทั้งสี่ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษายืน

องค์คณะ

เทพ อิงคสิทธิ์ · จาตุรงค์ สรณวัตร · วิเชียร อภิรัตน์มนตรี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/761/2566>